

Bruxelles, 25. studenoga 2019.
(OR. en)

14459/19

DEVGEN 215
GENDER 56
SUSTDEV 167
SOC 769
ONU 131
ACP 138
RELEX 1092
COHAFA 101
COHOM 123

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	25. studenoga 2019.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13993/19
Predmet:	Provedba Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2018.: jačanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju EU-a – zaključci Vijeća (25. studenoga 2019.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2018.: jačanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju EU-a, koje je Vijeće usvojilo na 3732. sastanku održanome 25. studenoga 2019.

**Zaključci Vijeća o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2018.:
jačanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju EU-a**

1. Vijeće primjećuje da je tijekom 2018. na globalnoj razini ostvaren daljnji važan napredak u području rodne ravnopravnosti i osnaživanje djevojčica i žena. Nekoliko je zemalja donijelo, ili je spremno donijeti, zakone o ravnopravnosti i suzbijanju diskriminacije te povećalo uključivanje rodne perspektive u izradu svojih proračuna i poboljšalo kvalitetu svojih postupaka povezanih s izvješćivanjem i transparentnošću. Postoje dokazi da se položaj djevojčica i žena poboljšava, pri čemu ima manje slučajeva braka s djetetom te ranog i prisilnog braka, socijalna uključenost je bolja, a sudjelovanje u političkom, gospodarskom i javnom životu veće. Međutim, unatoč svim poboljšanjima, ni za jednu se zemlju u svijetu još ne može reći da je na dobrom putu da do 2030. ostvari rodnu ravnopravnost. Vijeće izražava zabrinutost zbog činjenice da bi prema procjenama uz trenutačnu stopu poboljšanja za premošćivanje globalnog rodnog jaza bilo potrebno 108 godina¹. U mnogim se dijelovima svijeta potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava žena i djevojčica potiskuje, a organizacije civilnog društva, među kojima su organizacije za prava žena, u svojem se radu suočavaju sa sve većim izazovima jer se demokratski prostor na globalnoj razini sve više sužava. Osim toga, pogoršanje stanja doprinose i dugotrajni sukobi, utjecaj klimatskih promjena, prirodne katastrofe i situacije u kojima dolazi do prisilnog raseljavanja.
2. Hitno je potreban mnogo dublji, brži i ambiciozniji odgovor na globalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi se proveo Program 2030. i njegovi ciljevi održivog razvoja, kao i ciljevi povezani s rodnim pitanjima. Vijeće stoga ponovno potvrđuje potpunu i nepokolebljivu predanost EU-a i država članica postizanju 17 ciljeva održivog razvoja do 2030., uključujući promicanje potpunog ostvarivanja svih ljudskih prava žena i djevojčica, rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica kao prioriteta u svim područjima politika i djelovanja. To je sveobuhvatni prioritet EU-a, a Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost ključan je alat za doprinos postizanju tih ciljeva usklađivanjem napora institucija EU-a i država članica u tu svrhu. Mora se ubrzati ostvarivanje napretka, a dosadašnja postignuća treba očuvati i zaštititi od propadanja ili nazadovanja.

¹ Kako je navedeno u Globalnom izvješću o rodnom jazu Svjetskog gospodarskog foruma za 2018.

3. Vijeće podsjeća na svoje zaključke od 26. studenoga 2018. o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2017.: jačanje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena u vanjskom djelovanju EU-a te ponovno ističe važnost osiguravanja njegove strateške i učinkovite provedbe putem praćenja, evaluacije, izvješćivanja i daljnjeg djelovanja u odnosu na njega u svim vanjskim odnosima EU-a.
4. Vijeće također podsjeća na svoje zaključke od 10. prosinca 2018. o ženama, miru i sigurnosti te ponovno ističe predanost EU-a potpunoj provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 i rezolucija koje se na nju nadovezuju. Vijeće naglašava važnost punog i smislenog sudjelovanja žena u sprečavanju sukoba, izgradnji mira i rješavanju sukoba, kao i jačanju otpornosti lokalnih zajednica. Vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a i njegovih država članica osiguravanju toga da se prava, djelovanje i zaštita žena i djevojčica uvijek poštuju i promiču prije, tijekom i nakon sukoba. Vijeće ponovno ističe svoju predanost novom strateškom pristupu EU-a ženama, miru i sigurnosti, u kojem se naglašava potreba za konkretnim obvezama i djelovanjem, kao i potreba za uključivanjem, osnaživanjem, zaštitom i podupiranjem žena i djevojčica kako bi se postigli održivi i trajni mir i sigurnost kao intrinzične sastavnice ljudskih prava i održivog razvoja, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030. i njime obuhvaćenim ciljevima održivog razvoja te novim Europskim konsenzusom o razvoju.
5. Vijeće pozdravlja napredak koji se ostvaruje u provedbi GAP-a II predstavljen u izvješću o provedbi za 2018. Vijeće poziva Komisiju, visoku predstavnicu i države članice da dodatno ojačaju svoju potporu rodnoj ravnopravnosti, potpunom ostvarivanju ljudskih prava svih žena i djevojčica i njihovu osnaživanju diljem svijeta te da preuzmu ključnu i rastuću ulogu u racionalizaciji i iskorištavanju resursa u tu svrhu.

6. Vijeće sa zadovoljstvom prima na znanje činjenicu da EU stavlja veći naglasak na rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena, što se odražava i u izvješću o provedbi za 2018., posebno u području gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava, uključujući poslovanje i ljudska prava; povećanu primjenu rodne analize pri osmišljavanju i oblikovanju projekata; stalno uvođenje poboljšanja koja vode prema promjeni institucijske kulture; veću usklađenost i bolju koordinaciju među institucijama EU-a te između tih institucija i država članica EU-a; bolje uključivanje pitanja rodne ravnopravnosti i ljudskih prava u politike i političke dijaloge; te ojačanu ulogu u poticanju odgovornosti u humanitarnom sustavu kako bi se riješio problem rodno uvjetovanog nasilja. Također pozdravlja veću vidljivost i važnost koju EU sada pripisuje pitanjima rodne ravnopravnosti u okviru relevantnih međunarodnih foruma, uključujući Komisiju UN-a za položaj žena.
7. Iako ističe dosadašnja postignuća, Vijeće primjećuje da napredak među tematskim prioritetima i među različitim akterima EU-a nije ujednačen. Još mnogo toga treba učiniti i bit će potrebno uložiti više zajedničkih napora Komisije, visoke predstavnice i svih država članica kako bi se politika EU-a o rodnoj ravnopravnosti u potpunosti provela u vanjskim odnosima i dosegнули minimalni standardi uspješnosti utvrđeni u Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost (2016. – 2020.).
8. Vijeće s velikom zabrinutošću napominje da će, unatoč dosad zabilježenom napretku, uz trenutačnu brzinu napredovanja biti teško do 2020. postići cilj iz akcijskog plana, naime da 85 % svih novih mjera rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena doprinosi ili znatno (G-marker 1) ili uglavnom (G-marker 2)². U tom kontekstu Vijeće sa zabrinutošću prima na znanje nedavne procjene u kojima se navodi da je financiranje cilja održivog razvoja br. 5 i dalje osjetno nedostatno. Vijeće stoga snažno potiče sve aktere da udruže svoje napore kako bi se postizanje tog cilja ubrzalo. U tom kontekstu Vijeće podsjeća Komisiju, visoku predstavnicu i države članice na potrebu za uključivanjem ciljeva rodne ravnopravnosti u svim mogućim okolnostima i da sve slučajeve u kojima to nije moguće trebaju popratiti obrazloženjem³. Također podsjeća na to da bi ambiciozni ciljevi u pogledu rodne ravnopravnosti trebali uključivati i druge dimenzije, kao što su dob i invaliditet, kako bi se osigurao pozitivan skupni učinak.

² Prema definiciji Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD).

³ U takvim se slučajevima primjenom mjerila rodne ravnopravnosti („G0”) za aktivnost bilježi ocjena „0”.

9. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju (ICPD), kao i rezultatima njihovih revizijskih konferencija, a u tom kontekstu predan je i spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. S obzirom na navedeno, Vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te usluga zdravstvene skrbi. Vijeće pozdravlja detaljno izvješćivanje, među ostalim u Prilogu 5. izvješću o provedbi, o aktivnostima EU-a u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kako je navedeno u novom Europskom konsenzusu o razvoju, i sa zadovoljstvom primjećuje da je u tom području u 2018. poraslo financiranje. Međutim, s obzirom na navedeno smanjenje broja novih intervencija, Vijeće potiče Komisiju i države članice na to da u nadolazećim godinama pojačaju svoje napore u tom području. U tom pogledu Vijeće podsjeća na obveze preuzete na Međunarodnoj konferenciji o razvoju i stanovništvu, koja ove godine obilježava 25. obljetnicu, i naglašava potrebu za poboljšanjem globalne metodologije izvješćivanja. Nadalje, Vijeće ističe važnost nastavka mobiliziranja dodatnih sredstava i pružanja potpore dionicima u tom području.
10. Vijeće pozdravlja veću usmjerenost EU-a na borbu protiv svih oblika diskriminacije i nasilja kao dio šire pojave rodno uvjetovanih ranjivosti i nasilja, koji su pak tijesno povezani sa stalnim nejednakostima i širim napadima na rodnu ravnopravnost i potpuno ostvarenje ljudskih prava žena i djevojčica, koji uključuju internetsko i digitalno nasilje te kibernasilje. U tom duhu Vijeće poziva Komisiju, visoku predstavnicu i sve države članice da doprinesu potpunoj i učinkovitoj provedbi Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), koja ove godine slavi 40. obljetnicu.

11. Vijeće također pozdravlja usredotočivanje relevantnih dionika u razvojnoj suradnji na rješavanje problema zlostavljanja i uznemiravanja u humanitarnom kontekstu i u situacijama povezanim sa sukobima. Naglašava važnost poštovanja obveza sadržanih u Preporuci Odbora za razvojnu pomoć OECD-a o iskorjenjivanju seksualnog iskorištavanja, zlostavljanja i uznemiravanja u razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći.
12. Nadalje, Vijeće poziva sve aktere iz EU-a, uključujući države članice, da ostanu predani sprečavanju, suzbijanju i kaznenom progonu svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, što uključuje nasilje u partnerskim odnosima, štetne prakse kao što su sakaćenje ženskih spolnih organa, brak s djetetom, rani i prisilni brak, nasilje zbog povrede časti, seksualno i rodno uvjetovano nasilje povezano sa sukobima, trgovanje ljudima, seksualno iskorištavanje, zlostavljanje i uznemiravanje te nasilje i zlostavljanje na internetu odnosno kibernasilje i kiberzlostavljanje. U tom kontekstu Vijeće naglašava potrebu za pružanjem pomoći preživjelim i podsjeća na obvezu EU-a da sprečava, suzbija i kazneno progoni sve oblike seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim nad muškarcima i dječacima, bez diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta osobe koja je preživjela takvo nasilje. Seksualno i rodno uvjetovano nasilje istodobno su i uzrok i rezultat rodne neravnopravnosti. Posebnu bi pozornost trebalo posvetiti ženama i djevojčicama koje se suočavaju s višestrukim i intersekcijskim oblicima diskriminacije, uključujući migrante, izbjeglice, interno raseljene osobe te žene i djevojčice s invaliditetom.
13. U tom kontekstu Vijeće sa zadovoljstvom primjećuje stalni napredak u provedbi inicijative „Spotlight” EU-a i UN-a za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama diljem svijeta, u čijem je okviru 2018. odobreno 270 milijuna EUR za programe u Africi i Latinskoj Americi. Isto tako, Vijeće izražava pohvalu snažnom vodstvu EU-a u pogledu poziva na djelovanje za zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja u kriznim situacijama i potpori pruženoj osobama koje su preživjele seksualno i rodno uvjetovano nasilje povezano sa sukobima, među ostalim zahvaljujući radu dvoje dobitnika Nobelove nagrade za mir 2018., Nadije Murad i dr. Denisa Mukwegea. U tom kontekstu Vijeće dodatno naglašava važnost ishoda Konferencije u Oslu o iskorjenjivanju seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja u humanitarnim krizama.

14. Vijeće ističe da je rodna ravnopravnost ključan cilj u svim životnim fazama i da se odnosi na osobe svih dobnih skupina i različite faze i tranzicije u njihovu životu. One mogu uključivati početak školovanja, ulazak na tržište rada, trudnoću i djecu, brak, udovištvo i umirovljenje.
15. Vijeće ponovno ističe potrebu za uključivanjem muškaraca i dječaka u iskorjenjivanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, uklanjanje rodne neravnopravnosti i podizanje svijesti o učinku rodne neravnopravnosti te za promicanjem njihove aktivne i smislene uloge u podupiranju promjene ponašanja, rješavanju problema diskriminatornih društvenih normi i borbi protiv rodni stereotipa.
16. Vijeće naglašava potrebu da Komisija, visoka predstavica i države članice nastave znatno poboljšavati sustavnu primjenu rodne analize i dosljedno uključivanje rodne perspektive, uključujući prikupljanje i uporabu podataka razvrstanih po spolu i dobi te rodno osjetljivih pokazatelja pri utvrđivanju, planiranju, provedbi, praćenju i evaluaciji svih postupaka u vanjskom djelovanju EU-a, među ostalim u područjima kao što su trgovina, ulaganja povezana s infrastrukturom, ulaganja privatnog sektora, programi mješovitog financiranja, inicijative povezane sa sigurnošću i klimatske promjene. U cjelokupnom vanjskom djelovanju i međunarodnoj suradnji posebnu bi pozornost trebalo posvetiti tematskim područjima s potencijalno rodno transformacijskim ciljem i sadržajem te ispitivanju i dovođenju u pitanje institucionalnih, socijalnih i sistemskih normi i ponašanja koje su u samoj srži rodne neravnopravnosti, jer su ključni za postizanje dublje promjene. Pristupom razvoju koji se temelji na ljudskim pravima trebalo bi podržati te napore, među ostalim potpunom integracijom rodne ravnopravnosti u skup alata nazvan „Pristup temeljen na pravima kojim su u okviru razvojne suradnje EU-a obuhvaćena sva ljudska prava”. Vijeće također naglašava važnost daljnjeg jačanja promjene institucijske kulture kako bi se poduprla rodna ravnopravnost.

17. Vijeće ističe važnost snažne suradnje s civilnim društvom na provedbi GAP-a II te, u općenitijem smislu, na postizanju ciljeva održivog razvoja. Cijeni ključnu ulogu civilnog društva, organizacija žena na lokalnoj razini i boraca za ljudska prava aktivnim angažmanom i savjetovanjem. U tom pogledu Vijeće poziva Komisiju, visoku predstavnicu i države članice da nastave i pojačaju svoju suradnju i savjetovanje s organizacijama civilnog društva koje rade na ostvarenju rodne ravnopravnosti i osnaživanju žena i djevojčica. To bi trebalo provoditi na svim razinama provedbe GAP-a II, među ostalim u rodnoj analizi, te tijekom cijelih ciklusa izrade programa i ciklusa politika. Pritom bi trebalo voditi računa o potrebi za većom sigurnošću i zaštitom žena, organizacija žena i borkinja za ljudska prava te za uspostavom poticajnog okružja za civilno društvo. Usto bi trebalo posvetiti pozornost ženama i djevojčicama koje žive u ruralnim područjima.
18. Kako bi se osigurala potpuna provedba svih obveza EU-a u području rodne ravnopravnosti u vanjskim odnosima, Vijeće potiče Komisiju i visoku predstavnicu da, zajedno s državama članicama, nastave s opsežnim radom na uspostavi ambicioznog plana za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena.
19. Budući da se približava 2020., godina važnih obljetnica, kao što su 25. godišnjica Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje, 5. obljetnica ciljeva održivog razvoja iz Programa održivog razvoja do 2030., 20. godišnjica RVSUN-a 1325 o ženama, miru i sigurnosti te produljenje Strateškog angažmana EU-a za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019, a u svjetlu predloženog pristupanja EU-a Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija), Vijeće poziva sve aktere da posebnu pozornost posvete osiguravanju usklađenosti između unutarnjih i vanjskih politika i djelovanja EU-a.
20. U tom kontekstu Vijeće sa zadovoljstvom prima na znanje pokretanje evaluacije provedbe GAP-a II i ponovno ističe da treba nastaviti osmišljavati pojednostavnjene, korisnicima prilagođene i kvalitativne mehanizme izvješćivanja. Vijeće poziva Komisiju da iskoristi svoje nalaze kako bi osigurala održivost napretka ostvarenog u okviru GAP-a II i da svoje napore u 2020. usmjeri na novi akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost s visokom razinom ambicioznosti, integracije i provedbe u svim područjima vanjske politike.